

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL INTEGRITY AUTHORITY
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

**INSPECTORATUL DE INTEGRITATE
INTEGRITY INSPECTORATE**

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE nr. 186/16

mun. Chișinău

10 decembrie 2024

Inspectoarea de integritate principală al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, Ciubotaru Cristina, în temeiul dispozițiilor art. 7 alin. (2), art. 19 lit. b) și g), art. 37 alin. (1) și art. 38 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în rezultatul efectuării controlului respectării regimului juridic al incompatibilităților inițiat în privința dlui Ștefănschi Alexandru, consilier în cadrul Consiliului sătesc Bădragii Noi, r-nul Edineț, IDNP XXXXX, născut la XXXXX, domiciliat în r-nul XXXXX,

A CONSTATAT :

La data de 28.10.2024, în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea cu nr. 04/1377, care în aceeași zi, în condițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (Legea nr. 132/2016), a fost repartizată aleatoriu spre verificare prin intermediul sistemului electronic de distribuire a sesizărilor.

Potrivit sesizării, dl Ștefănschi Alexandru, ar fi admis o eventuală încălcare a regimului juridic al incompatibilităților prin exercitarea/deținerea simultană a mandatului de consilier în cadrul Consiliului sătesc Bădragii Noi, r-nul Edineț și calitatea de administrator al Întreprinderii Municipale „Servicii Bădragii Noi”.

În conformitate cu art. 30, alin. (1) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în continuare Legea nr. 132/2016), sesizarea a fost repartizată aleatoriu, în aceeași zi, prin intermediul sistemului automatizat „E-Integritate”.

În ordinea art. 31 alin. (1) și art. 37 alin.(3) și (4) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate are obligația, în termen de 30 de zile de la data repartizării sesizării, să efectueze verificarea prealabilă a sesizării întru stabilirea existenței aparenței de încălcare a regimului juridic al incompatibilităților, cu emiterea unui proces-verbal în care se indică motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițierii controlului.

Reieșind din prevederile legale menționate supra, coroborate cu art. 75 Cod Administrativ, a fost demarată procedura de verificare prealabilă a sesizării întru stabilirea respectării condițiilor de formă și conținut a sesizării și existența bănuielii rezonabile de încălcare a regimului juridic al incompatibilităților.

Analizând condițiile de admisibilitate a sesizării s-a constatat că, sub aspectul respectării condițiilor de formă și conținut sesizarea corespunde Codului administrativ al RM, iar obiectul sesizat vizează aria de competență a Autorității Naționale de Integritate.

De asemenea, reieșind din prevederilor art. 37, alin. (5) al Legii nr. 132/2016, care stipulează că, controlul nu poate fi inițiat în cazul în care de la apariția stării de incompatibilitate au trecut mai mult de trei ani, inspectorul de integritate a constatat că, termenul în care a fost depusă sesizarea și termenul legal acordat verificării prealabile permite inițierea controlului.

Urmare a procedurii de verificare prealabilă a sesizării, în temeiul art. 31 și art. 37 alin.(4) din Legea nr. 132/2016, a fost emis procesul-verbal nr. 155/16 din 08.11.2024 prin care s-a dispus inițierea controlului privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților în privința dlui Ștefănschi Alexandru, pe motivul existenței aparenței de încălcare a regimului juridic al incompatibilităților, manifestată prin exercitarea/deținerea simultană a mandatului de consilier în cadrul Consiliului sătesc Bădragii Noi, r-nul Edineț și calitatea de administrator al Întreprinderii Municipale „Servicii Bădragii Noi”.

Prin scrisoarea cu nr. de ieșire 04-16/9862 din 08.11.2024 (care conform avizului de recepție nr. DSXXXXXAS a fost recepționată la 13.11.2024), dl Ștefănschi Alexandru a fost informată despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților și despre drepturile prevăzute la art. 32 din Legea nr. 132/2016.

În ordinea art. 85, alin. (3) și art. 87, alin. (1) din Codul Administrativ al Republicii Moldova, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților, conducându-se de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt.

În fapt, ținând cont de normele legale menționate supra, în scopul exercitării atribuțiilor de control și acumulării materialului probatoriu relevant, în temeiul art. 19 și 20 alin.(1) lit. b)-c) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate a accesat registrele informaționale disponibile și bazele de date (Registrul de Stat al Populației și baza de date a Serviciul Fiscal de Stat), precum și a solicitat informații și documente necesare controlului.

Conform răspunsului Comisiei Electorale Centrale, înregistrat în cadrul Autorității la 04.11.2024 cu nr. 13106 (în rezultatul interpelării nr. 04-16/9391 din 29.10.2024), se atestă că, dl Ștefănschi Alexandru (IDNP XXXXX) deține mandatul de consilier în cadrul Consiliul sătesc Bădragii Noi, r-nul Edineț, fiind ales în această calitate în cadrul alegerilor locale generale din 15 noiembrie 2023, mandat validat prin hotărârea nr. 108 din 19 noiembrie 2023 a Consiliului electoral al circumscripției electorale sătești Bădagii Noi nr. 16/4.

Conform art. 3 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, dl Ștefănschi Alexandru, deținând mandatul de consilier, este subiect al declarării averii și a intereselor personale.

Potrivit informațiilor însoțite de acte confirmative prezentate de către Primăria Bădragii Noi, r-nul Edineț (la demersul nr. 04-16/9392 din 29.10.2024) se atestă că, prin Decizia nr. 4/1 din 10.05.2024 a Consiliului local Bădragii Noi, r-nul Edineț, dl Ștefănschi Alexandru a fost numit în funcția de administrator interimar al Întreprinderii Municipale „Servicii Bădragii Noi” pe un termen de 6 luni pînă la desemnarea învingătorului concursului pentru ocuparea funcției vacante de administrator al Î.M. „Servicii Bădragii Noi”.

De menționat că, sub aspectul analizei respectării regimului juridic al incompatibilităților în cadrul procedurii de control inițiate, în drept, inspectorul de integritate se bazează în principal pe prevederile Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (în continuare Legea nr. 133/2016), Legii nr. 768/2000 privind statutul alesului local (în continuare Legea nr. 768/2000) și Legea nr. 263/2012 privind interpretarea art. 7 alin. (1) lit. c) și d) din Legea nr. 768/2000.

În același timp se reține că, potrivit art. 16 din Legea nr. 133/2016, subiectul declarării se află într-o stare de incompatibilitate în cazul în care pe lângă funcția publică sau de demnitate publică deține/exercită simultan o altă funcție, calitate sau activitate, fapt care este interzis prin Constituția Republicii Moldova și/sau prin alte acte legislative.

Reieșind din prevederile art. 2 din Legea nr. 768/2000, consilierii consiliilor sătești (comunale), orășenești (municipale), *raionale* și consiliului municipal Chișinău, deputații în Adunarea Populară a Găgăuziei, primarii și viceprimarii, președinții și vicepreședinții raioanelor dețin statut de ales local.

Potrivit art. 7 alin.(1) lit. d) din legea menționată supra, mandatul alesului local este incompatibil cu calitatea de șef, de șef adjunct (inclusiv interimatul acestor funcții) în structurile subordonate autorităților publice locale (instituții publice, servicii, întreprinderi municipale).

Conform articolului unic din *Legea nr. 263/2012 privind interpretarea articolului 7 alineatul (1) literele c) și d) din Legea nr. 768-XIV din 2 februarie 2000 privind statutul alesului local*, prevederile literei d) se aplică șefilor și șefilor adjuncti ai organizațiilor subordonate autorităților administrației publice locale de același nivel și din aceeași unitate administrativ-teritorială (întreprinderi municipale, instituții publice, servicii etc.).

În ordinea art. 35 alin. (1) și art. 37 alin. (4) din Legea nr. 132/2016, în cadrul procedurii de control privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților, inspectorul de integritate are obligația de a invita persoana supusă controlului să-și prezinte punctul de vedere.

Prin demersul nr. 04-16/10092 din 12.11.2024, dlui Ștefanschi Alexandru i-a fost solicitat să prezinte punctul de vedere și explicații (în scris) asupra eventualei încălcări a regimului juridic al incompatibilităților, ce formează obiectul controlului.

Dl Ștefanschi Alexandru a prezentat la data de 22.11.2024, sub nr. de intrare 13810, cererea (de demisie) de depunerea mandatului de consilier în Consiliul sătesc Bădragii Noi, r-nul Edineț din 21.11.2024.

Succesiv, dl Ștefanschi Alexandru a prezentat la data de 25.11.2024, sub nr. de intrare 13876 punctul de vedere și explicații prin care invocă următoarele:

[...] Am muncit voluntar la apeductul de apă care era spre terminare, voluntar m-am încadrat ca să termin lucrările cât mai degrabă. La o ședință a Primăriei am fost ales de către colegi ca administrator. Timp de 4 luni am muncit voluntar. Nu am fost informat că nu pot să dețin o altă funcție în afară de consilier. Regret foarte mult că s-a primit așa, dar trebuia să fiu prentîmpinat de autoritățile locale. E prima și ultima. Eu sincer să fiu să știut nu ajungeam la așa neplăceri cu statul. Tot timpul mă feresc ca să fiu sărac și curat. După ce s-a achitat pentru apă lunile august și septembrie, am fost și eu remunerat pentru luna august, un salariu de 2624 lei curat [...].

Aprecierea inspectorului de integritate

Coroborând toate informațiile și documentele reflectate supra, acumulate în cadrul controlului, inspectorul de integritate atestă următoarele :

Dl Ștefanschi Alexandru a deținut mandatul de consilier în Consiliul sătesc Bădragii Noi, r-nul Edineț, fiind ales în această calitate în cadrul alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023, mandat validat prin hotărârea nr. 31 din 15 noiembrie 2023 a Consiliului electoral al circumscripției electorale sătești Bădragii Noi nr. 16/4. Ulterior, a fost depusă cererea de demisie din 21.11.2024 a dlui Ștefanschi Alexandru, mandatul de consilier în Consiliul sătesc Bădragii Noi, r-nul Edineț, care urmează conform procedurii legale să fie ridicat de către Comisia Electorală Centrală.

Prin Decizia nr. 4/1 din 10.05.2024 a Consiliului local Bădragii Noi, r-nul Edineț, dl Ștefanschi Alexandru a fost numit în funcția de administrator interimar al Întreprinderii Municipale „Servicii Bădragii Noi” pe un termen de 6 luni pînă la desemnarea învingătorului concursului pentru ocuparea funcției vacante de administrator al Î.M. „Servicii Bădragii Noi”.

Situațiile de incompatibilitate ale alesului local sunt enumerate exhaustiv în conținutul art. 7 al Legii nr. 768/2000, completate de prevederile Legii nr. 263/2012 privind interpretarea art. 7 alin. (1) lit. c) și d) din Legea nr. 768/2000 privind statutul alesului local.

Astfel, potrivit art. 7 alin. (1) lit. d) și art. 8 alin.(1) din Legea nr. 768/2000, mandatul alesului local este incompatibil cu calitatea de șef, de șef adjunct (inclusiv interimatul acestor

funcții) în structurile subordonate autorităților publice locale (instituții publice, servicii, întreprinderi municipale). Alesul local care se află în unul din cazurile de incompatibilitate prevăzute la art.7 din prezenta lege va demisiona din funcția incompatibilă cu mandatul deținut sau își va depune mandatul în termen de 30 de zile de la apariția incompatibilității.

Conform pct. 2 din Legea nr. 263/2012 privind interpretarea art. 7 alin. (1) lit. c) și d) din Legea nr. 768/2000, prevederile literei d) se aplică șefilor și șefilor adjuncți ai organizațiilor subordonate autorităților administrației publice locale de același nivel și din aceeași unitate administrativ-teritorială (întreprinderi municipale, instituții publice, servicii etc.).

În ordinea art. 1 al Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală (în continuare Legea nr. 436/2006), se definesc următoarele noțiuni:

administrație publică locală – totalitatea autorităților publice locale constituite, în condițiile legii, pentru promovarea intereselor generale ale locuitorilor unei unități administrativ-teritoriale;

autorități ale administrației publice locale de nivelul întâi - autorități publice, luate în ansamblu, care sînt constituite și activează pe teritoriul satului (comunei), orașului (municipiului) pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor colectivităților locale.

Potrivit art. 5 alin. (1) al Legii nr. 436/2006, autoritățile administrației publice locale prin care se realizează autonomia locală în sate (comune), orașe (municipii) sînt consiliile locale, ca autorități deliberative, și primarii, ca autorități executive.

Prin urmare, se explică că, odată ce persoana supusă controlului deținea mandatul de consilier în Consiliul sătesc Bădragii Noi, r-nul Edineț și ulterior a optat pentru o altă funcție (administrator interimar al Î.M. „Servicii Bădragii Noi”) asupra căreia se extinde regimul juridic al incompatibilităților, intervine situația de incompatibilitate care urmează să înceteze pînă la expirarea termenului prevăzut de lege.

Reieșind din prevederile art. 7 alin. (1) lit. d) și art. 8 alin.(1) din Legea nr. 768/2000, dl Ștefanski Alexandru, din data numirii în funcția de administrator interimar al Î.M. „Servicii Bădragii Noi” – 10.05.2024 a avut obligația legală de a renunța la una din calitățile (cea de consilier în Consiliul sătesc Bădragii Noi, r-nul Edineț sau de administrator interimar al Î.M. „Servicii Bădragii Noi”), în termen de 30 de zile de la apariția incompatibilității, adică pînă la 09.06.2024. Or, stabilirea termenului pentru întreprinderea acțiunilor în vederea înlăturării stării de incompatibilitate reprezintă în sine norme imperative sau categorice, adică cele de la dispoziția cărora nu se admite nici o derogare, sub sancțiune. Prin instituirea acestora, legiuitorul nu a lăsat la discreția subiecților declarării latitudinea de a-și alege comportarea în ipoteza dată.

Studiind materialele dosarului de control și cadrul legal pertinent ce reglementează regimul juridic al incompatibilităților aplicabil alesului local, inspectorul de integritate conchide că, dl Ștefanski Alexandru, prin nesoluționarea în termenul legal prevăzut la art. 8 din Legea nr. 768/2000, a stării de incompatibilitate, manifestată prin exercitarea simultană a mandatului de consilier în Consiliul sătesc Bădragii Noi, r-nul Edineț și a funcției de administrator interimar al Î.M. „Servicii Bădragii Noi”, a încălcat regimul juridic al incompatibilităților. Or, ultimul avea obligația de a soluționa starea de incompatibilitate prin renunțarea la mandatul de consilier în Consiliul sătesc Bădragii Noi, r-nul Edineț ori calitatea/funcția de administrator interimar al Î.M. „Servicii Bădragii Noi”, în termen de 30 de zile de la apariția acesteia.

De menționat că, la data de 21.11.2024, dl Ștefanski Alexandru și-a onorat obligația legală și a soluționat starea de incompatibilitate prin înaintarea cererii de depunere a mandatului de consilier în Consiliul sătesc Bădragii Noi, r-nul Edineț, care conform procedurii legale urmează să fie ridicat de către Comisia Electoral Centrală, peste termenul prevăzut și urmare a inițierii controlului privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților în privința sa.

Respectiv, inspectorul de integritate apreciază că încetarea stării de incompatibilitate s-a realizat tardiv, cu încălcarea termenului stabilit de lege.

Subsecvent, explicațiile oferite de către dl Ștefanchi Alexandru nu pot fi apreciate ca fiind concludente și pertinente, întrucât răspunsul acestuia privind acțiunile întreprinse în vederea soluționării situației de incompatibilitate a parvenit ca urmare a solicitării punctului de vedere, înaintată la 12.11.2024 prin scrisoarea nr. 04-16/de către subsemnata inspectoare de integritate. Totodată, se apreciază acțiunile de conformare ale subiectului controlului la cerințele impuse de lege, însă nu se înlătură răspunderea acestuia pentru nesoluționarea în termen a situației de incompatibilitate, or, încetarea faptei s-a realizat tardiv la 21.11.2024.

În acest caz, potrivit informației acumulate, inspectoarea de integritate remarcă că dl Ștefanchi Alexandru, ignorând prevederile legale menționate supra, nu a soluționat starea de incompatibilitate în termenul stabilit de legislație, continuând să se afle în această stare până la 21.11.2024 (data cererii de depunere a mandatului de consilier).

La caz, conform criteriilor ce țin de mandatul deținut, inspectoarea de integritate menționează că, potrivit art. 10 alin. (1) din Legea nr. 768/2000 privind statutul alesului local, alesul local este dator să fie demn de încrederea alegătorilor, să contribuie prin exemplu personal la consolidarea autorității administrației publice locale pe care o reprezintă, onorarea obligațiilor civice, asigurarea ordinii publice și la respectarea legislației.

Conform art. 7, alin. (2), lit. a) și art. 19 din Legea nr. 132/2016, Autoritatea Națională de Integritate, în persoana inspectoarei de integritate, constată încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, iar în conformitate cu art. 5 din aceeași Lege, aceasta asigură integritatea în exercitarea funcției publice sau funcției de demnitate publică și prevenirea corupției prin realizarea controlului (...) privind respectarea regimului juridic (...), al incompatibilităților, [...].

Conform art. 23 alin. (3) din Legea nr. 133/2016, fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat starea de incompatibilitate nesoluționată în termenul legal constituie temei pentru tragere la răspundere disciplinară, contravențională și/sau, după caz, pentru încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia.

În corespundere cu prevederile art. 38, alin. (1), lit. b) din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate „în urma controlului privind respectarea regimului juridic [...] al incompatibilităților. [...] inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului s-a aflat ori se află în stare de incompatibilitate”.

Potrivit art. 38 alin. (1), lit. b) din Legea nr. 132/2016, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului s-a aflat ori se află în stare de incompatibilitate.

Prin prisma dispozițiilor art. 39 alin. (1) din aceeași lege, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate:

a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică;

b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Subsecvent, alin. (2) al articolului sus-menționat din legea precitată stabilește că, inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

În corespundere cu alin. (5) din același articol, la aprecierea faptului dacă sunt aduse daune interesului public se va ține cont în principal de caracterul sistematic sau unitar al abaterii, de numărul de persoane afectate, de mărimea prejudiciului material cauzat, de consecințele abaterii la nivel local, național sau internațional, de afectarea reputației autorității/instituției publice sau a bunei funcționări a acesteia, precum și de alte circumstanțe care ar afecta interesul public. În circumstanțele examinate ce vizează faptele admise de dl

Ștefanschii Alexandru, acesta a manifestat o vădită neglijență prin omiterea luării măsurilor cerute de îndeplinirea unei obligații legale, în termenul expres prevăzut de legislația în vigoare.

În aceeași ordine de idei, se reține că la aplicarea sancțiunii sub formă de încetarea mandatului și aplicarea interdicției de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, inspectorul de integritate urmează să motiveze, prin prisma principiului proporționalității, aplicarea unei astfel de sancțiuni.

Această concluzie derivă din prevederile art. 29 din Codul administrativ, care statuează că orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă : a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.

La caz, reieșind din informația consultată din SIA „e-Integritate”, se atestă că subiectul controlului nu a avut abateri similare anterior, astfel se atestă caracterul unitar al abaterii. În context, în cadrul prezentului control, inspectorul de integritate nu a putut determina persoanele afectate și mărimea prejudiciului material cauzat.

Generalizând cele expuse supra, în coroborare cu criteriile prevăzute de art. 39 alin. (2) din Legea nr. 132/2016, și anume de prejudiciul adus interesului public, natura abaterilor, ținând cont că este la primul control privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților, nu se atestă necesitatea decăderii din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, pe o perioadă de 3 ani, ori inspectorul de integritate consideră că în speță nu sunt necesare, rezonabile și nu sunt proporționale aplicarea în privința subiectului vizat a măsurilor nominalizate. Pentru abaterile comise, în privința dlui Ștefanschii Alexandru urmează a fi aplicată o sancțiune contravențională conform Codului contravențional.

Luând în considerație raționamentele menționate supra, în conformitate cu prevederile art. 19, 35-39 din Legea nr. 132/2016, art. 23 din Legea nr. 133/2016, inspectoarea de integritate,-

DECIDE :

1. Se constată încălcarea regimului juridic al incompatibilităților de către dl Ștefanschii Alexandru, consilier în Consiliul sătesc Bădragii Noi, r-nul Edineț, în condițiile prezentului act.
2. Se aduce la cunoștința dlui Ștefanschii Alexandru actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 30 zile de la emitere, la Curtea de Apel Chișinău (MD-2043, mun. Chișinău, str. Teilor, nr. 4).
3. Se transmite actul de constatare spre publicare pe pagina web oficială a Autorității Naționale de Integritate.

Inspectoare de integritate principală

Cristina CIUBOTARU